

наша слова

Газета выходзіць з сакавіка 1990 года

№ 32 (1027) 10 ЖНІЎНЯ 2011 г.

КАНАНІЗАЦЫЯ Ў ЛІДЗЕ

Такога ў Лідзе не было ніколі. 4 жніўня ў лідскім Свята-Міхайлаўскім саборы адбыўся чын кананізацыі (дальнечні да ліку святых). Спіс беларускіх святых папоўніўся імем святапакутніка Кіпрыяна Клімуца.

Кіпрыян Клімуц, ураджэнец вёскі Альхова Гарадзенскага павету, служыў святаром у межах цяперашній

Наваградскай епархіі. Чын кананізацыі ў Наваградскай епархіі апошні раз праходзіў 500 гадоў назад. Тады да ліку святых прыылічылі Святого Елісея Лаўрышаўскага, аднаго з заставальнікаў ВКЛ, сына карала Міндоўга князя Войшалка.

Урачыстасе набажэнства і акт кананізацыі ў Лідскім храме ўзначаліў Мітрапаліт Менскі і Слуцкі Філарэт Патрыярхы Экзарх усіх Беларусі.

ISSN 2073-7033

Падрыхтавала
Рытва Крупіна.

Але пачаліся ўрачыстасці яшчэ на ўездзе ў Ліду. Тут Мітрапаліт Філарэт асвяціў паклонны крыж. Крыж выраблены ў форме крыжа Святога Ефрасінні Полацкай на Лідскім заводзе «Ліпласт» (дырэктар Ігар Рышкевіч, узнагароджаны летасцю адной з найвышэйшых узнагарод Беларускай праваслаўнай царкви медалём Свяціцеля Кірылы Тураўскага). Мітрапаліт Філарэт павіншаў усіх, сабраных тут, беларускім словамі: «Са святам».

Пасля чына кананізацыі адбылося яшчэ і асвячэнне памятнага знaka да 2000-годдзя нараджэння Хрыстова, вянчае які таксама «ефрасіннеўскі» крыж.

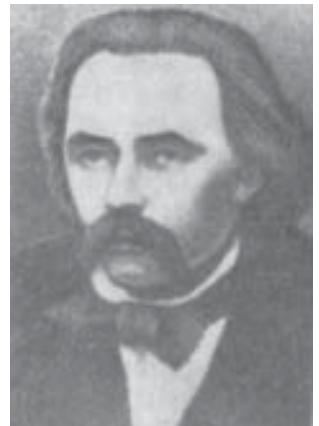
Гістарычнае даведка.

Кіпрыян Клімуц нарадзіўся ў 1897 годзе ў вёсцы Альхова на Гарадзеншчыне. Выучыўся ў Варшаўскай духоўнай семінары. Рукапакладзены на святара ў 1921 годзе. Служыў у розных прыходах Гарадзеншчыны. У 1934-м стварыў Праваслаўнае народнае брачтва, якое стала папулярным сярод маладзі і выклікала незадавальненне сярод камуністычных актыўістаў. З прыходам саветаў партыйцы напісалі на святара данос. 10 кастрычніка 1939 года іярэя Кіпрыяна арыштавалі і неўзабаве засудзілі на восем гадоў ГУЛАГу. Пакаранне ён адбыло на Архангельшчыне ў Каргапольскім лагеры, дзе 9 верасня 1942 года сканаў ад голаду і катавання.

180 гадоў з дня нараджэння Вінцэса Кааратынскага

КААРАТЫНСКІ Вінцэс Аляксандравіч (15.8.1831, в. Сепішча Каэрліцкага р-на — 7.2.1891) беларускі паэт і журналіст. Працаў хатнім настаўнікам каля Любчы (Наваградскі р-н), з 1850 сакратаром У. Сыракомлі. Друкаваўся з 1856. У 1857-58 супрацоўнік час. «Тека Віленска» («Віленскі зборнік»), а 1860 газ. «Kurier Wilenski» («Віленскі веснік»). У 1862 падарожнічай па Беларусі з М. Лясковым. З 1866 у Варшаве, супрацоўнік «Gazety Warszawskiej» («Варшаўская газета»), з 1886 у час. «Tygodnik Ilustrowany» («Ілюстраваны штотыднёвік»). Аўтар артыкулаў, гісторычных і публічных звязаных з Беларуссю («Карціны з берагоў Нёмана», «Некалькі падрабязнасцяў пра сям'ю, месца нараджэння і маладосць Адама Міцкевіча», «Саламон Рысінскі», «Канстанцін Тышкевіч», «Яўстафій Тышкевіч», «Рамуальд Зянькевіч»). Шмат матэрыялаў пра

бел. гарады напісаў у энцыклапедыю Аргельбрэнта. З бел. спадчыны зберагліся вершы «Уставайма, братцы, да дзела, да дзела», «Далі бог-то, Арцім...» (прысвечаны А. Вярыгу-Дарэўскому), элегія «Туга на чужой старане». Магчыма, быў аўтарам «Гутаркі старога дзеда» і «Гутаркі двух суседаў». На польск. мове выдаў зборнік вершаў «Чым хата багата, тым рада» (Вільня, 1857), паэму «Таміла» (Вільня, 1858), вершаваны маралізтарскі памфлет «Выпіў Куба да Якуба» (Вільня, 1859). Выступаў супраць эстэцтва, за ліру, арыентаваную на праблемы жыцця, у сваіх творах развіваў ідэйна-маст. традыцыі Сыракомлі. Эстэт. погляды выкладаў у каментарах да пазмы «Таміла», рэалізаваў іх у паз. творчасці, апісваючи жыццё бел. вёскі дарэформеннага перыяду. Дэмакратызм, гуманіст. пафас, асаблівасці паэтыкі К. (разнастайнасць строфікі, ритму, фалькл. рэмынісценцыі, Мархель, Г. Тумас.

сінтэз элегічнай інтанацыі і аллегорычнага стылю) зрабілі ўплыў на стаўніцтва новай бел. ліры. Перакладаў на польск. мову творы Ж. П. Беранжэ, А. Пушкіна, М. Лермонтава, Л. Талстога, Г. Гейнэ, выдаў 10-томны збор твораў Сыракомлі (1872), з А. Плугам падрыхтаваў выданне «Выбранай пазії» У. Сыракомлі (т. 1-5, 1890). На бел. мову творы К. перакладалі Р. Барадулін, У. Мархель, Г. Тумас.

155 гадоў з дня нараджэння Ўладзіміра Дабравольскага

ДАБРАВОЛЬСКІ

Уладзімір Мікалаевіч (11.8.1856, с. Краснасвіцкае Пачынкаўскага р-на Смаленскай вобл., Расія — 7.5.1920), бел. і рускі этнограф, фалькларыст, краязнавец, лексікограф. Скончыў Маскоўскі ўніверсітэт (1880). У 1880—83 выкладаў у Смаленскай жаночай гімназіі. З 1887 член-супрацоўнік, пасля дзеяйні член Імператарскага Таварыства аматараў прыродазнаўства, антропалогіі і этнографіі пры Маскоўскім універсітэце. З 1918 чытаў лекцыі па этнографіі і гісторыі тэатра ў Бел. нар. універсітэце (Масква), у Віцебскім інстытуце нар. асветы, Смаленскім аддзяленні Маскоўскага археалагіч-

нага інстытута. Быў знаёмы з П. Шэйнам. Акрамя Смаленскай даследаваў Віцебскую, Гарадзенскую, Марілёўскую і Менскую губерні. З 1880-х г. збіраў нар. песні, казкі, легенды, паданні, прыказкі і прымаўкі, інш. жанры вуснай нар. творчасці. Вывучаў нар. тэатр, звычай і абрацы, святы і вераванні, нар. прыкметы, збіраў розныя прадметы матэрыяльнай культуры, якія дасылаў у Руское геаграфічнае таварыства. У сваіх асноўных працах «Смаленскі этнаграфічны зборнік» (ч. 1-4, 1891-1903) змясціў апавяданні сляян пра сваё жыццё, казкі, паданні, легенды, быті, матэрыялы па нар. месцынне. Сацыяльным зместам напоўнены казкі «Як пан адабраў у мужыка пірог ды гуся, а мужык за гэта пабіў пана», «Як поп казлом зрабіўся», «Як мужык свайго бациушку падманіў», «Як мужык з салдатам паноў губілі» і інш. Апублікаў радзінныя, вясельныя песні (673 адзінкі), каля дзесяцька апісанняў розных абрадаў гульняў, матэрыялы звычаявага права (сямейныя звычайі) і г.д.; тэматычна раскладаўся на прыказкі і прымаўкі, больш за 1500 песень, пераважна калян-

